

Väärisehte ostmisel küsi kauplejalt täpset teavet

Koolide lõpuaktused on üsna pea käes ning tihti kingitakse koolilõpetajatele mälestuseks väärisehe, mis valmistab nii kinkijale kui kandjale palju rõõmu. Kaunist ehet tihti ka parandatakse põlvest põlve, mistõttu on nutikas väärisehet ostes veenduda selle kvaliteedis ning küsida kauplejalt ehte kohta detailsemat infot, et müüdav ehe oleks see, millena seda esitletakse.

Kõik Eestis müüdatavad väärismetalltooted peavad olema märgistatud proovimärgise ja toote valmistaja või sissevedaja nimemärgisega. Tootele kantud nimemärgis on ettevõtte vastutuse märgis toote standardproovi, kvaliteedi ning toote valmistamiseks kasutatud sulami terviseohutuse nõuetele vastavuse eest.

Kindluse, et toote standardproov vastab tootele kantud proovimärgisele, annab ainult Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigi või Türgi volitatud isiku poolt kantud kontrollmärgis. Eesti puhul on selleks lõvi kujutis, mida kannab tootele ainult Eesti Proovikoda, kes on riigi volitatud proovi tõendaja ja riigi kontrollmärgise volitatud kasutaja. Seega tasub võimalusel ostmisel eelistada kontrollmärgistatud väärismetalltooteid. Ilma kontrollmärgiseta ehete müük on lubatud, ent nende sulam ei ole laboris kontrollitud ning ostja saab lähtuda vaid kaupleja lubadusest.

Tähelepanelik tasub olla väljaspool EL ostetud hõbeehete ostul

Hõbeehete puhul tuleb veenduda, et ehte valmistamiseks ei ole kasutatud inimese tervisele ohtlikke metalle nagu nikkel, kaadmium ja plii, mille sisaldus ehtes on rangelt piiratud ja neid jälgitakse kogu EL turul. Üldiselt vastavad turul olemasolevad tooted suuremas osas kehtestatud normidele. Küll aga tuleks väljaspool EL ostetud ehete puhul uurida täpsemalt selle sulami koostist.

Vääriskividega kaunistatud ehete ostmisel tasub küsida müüjalt kivide andmeid kirjeldavat dokumenti, sest mittespetsialist ei pruugi vahet teha vääriskivil ja võltsingul. Müüja peab ostjale andma tõest ja täit infot, sest sellega võtab ta endale vastutuse ehtele kinnitatud kivide eest.

Teemantiga ehte puhul küsi dokumenti

Teemantide kvaliteeti arvestatakse mitmete näitajate peale kokku, millest sõltub ka hind. Nende puhul on dokumendis kirjas kivi mass, puhtus, värvus ja lihv. Sama massi, kuid erinevate puhtuse ja värvusega teemantide hinnaerinevus võib olla lausa kümnekordne.

Teiste vääriskivide puhul on oluline kivi päritolu – kas see on looduslik parandamata (ehk sama kvaliteediga kui looduses), looduslik, kui inimese poolt parandatud või on tegemist hoopiski sünteetilise ehk inimese valmistatud tehisliku kiviga. Kõige hinnalisemad on looduslikult parandamata vääriskivid, mida kasutatakse eksklusiivsete ehete valmistamisel. Kõige enam leidub Eesti eheteturul looduslike parandatud kividega eheteid. Seejuures on oluline teada, et parandatud kivide hinnad sõltuvad otseselt kasutatud parandamise meetodist.

Poolvääriskividel on odavamaid koopiaid

Poolvääriskivide korral on info kivi päritolu kohta oluline opaali, türkiisi, merevaigu ja kvartsi rühma esindajate (ametüsti, tsitriini, ametriini, suitsukvartsi) puhul. Türkiisi ja

merevaigu nimede all müüakse sageli rekonstrueeritud materjale (loodusliku materjali väikestest tükkidest kokku pressitud suurem kivi) või odavamaid looduslikke materjale. Kividega odavamate hõbetoodete korral on oht osta türkiisi, oonüksi, opaali, kassisilma või päikesekivi nimede all hoopis nimetatute klaasist või plastmassist imitatsioone.

Pärлите puhul on oluline teada, kas tegemist on magevees (hinnaklassilt odavamad) või soolavees (hinnaklassilt kallimad) kasvatatud pärlitega. Pärlite hinda mõjutav faktor on nende värvus. Kõige kallimad on looduslikku musta värvi Tahiti pärlid, kuid tuleb võtta arvesse, et müüakse ka kunstlikult mustaks või halliks värvitud pärleid. Eestis müüakse ka pärлите imitatsioone - pärilmutter kihti imiteeriva värvusega värvitud klaasist või plastmassist helmeid.

Nõuandeid väärismetallist ehte ostjale:

- Veendu, et ehte lukud ja kinnitused toimivad korralikult.
- Veendu, et ehte pind ja jootekohad on puhtad ja kvaliteetselt viimistletud.
- Veendu, et ehte lülid või osad ei hakka kandmisel takerduma riietesse.
- Kui oled nikli suhtes allergiline, siis osta vaid kontrollmärgisega märgistatud hõbedast ehteid. Väljaspool EL-i valmistatud hõbeehete kattematerjal võib sisaldada niklit.
- Kui ehe on vääriskividega, siis küsi müüjalt kivide andmeid kirjeldavat dokumenti.
- Kui müügiks pakutavale tootele on kinnitatud Eesti Proovikoja poolt väljastatud etikett, siis on etiketil olev info garanteeritud sõltumatu sertifitseeritud eksperdi poolt. Tootele kinnitatud etiketi ehtsust saab kontrollida etiketi numbri järgi [AS-i Metrosert kodulehelt](#).
- Kontrolli, et ostukviitungile oleks märgitud ehte nimetus, mass, artiklinumber, valmistamiseks kasutatud sulami põhiline väärismetall ja selle proov. See info võimaldab ehet identifitseerida ja on väga oluline hilisema võimaliku pretensiooni lahendamisel. Hoia ostukviitung alles pretensiooni esitamise perioodi lõpuni (kaks aastat).
- Tea, et interneti teel kalli ehte ostmine on seotud riskiga. Ostu sooritamisel jälgi, et kogu ehet puudutav ülalpool kirjeldatud teave oleks müügidokumendilt leitav.
- Tea, et pretensiooni esitamise aja jooksul on tarbijal õigus tehnilist laadi puuduste korral esitada müüjale kirjalik pretensioon või vajadusel pöörduda tarbijakaitseameti poole.
- Kui kahtled ostetud väärismetalltoote või vääriskivide ehtsuses, siis pöördu sõltumatu eksperdi hinnangu saamiseks Eesti Proovikoja poole.

Rohkem nõuandeid ehte ostmise teemal leiab [tarbijakaitseameti veebist](#).

Pille Kalda, tarbijakaitseameti kommunikatsiooniekspert

Aitäh!

Ikka head!

Pille Kalda

Tarbijakaitseameti kommunikatsiooniekspert

[620 1719](tel:6201719), [506 4608](tel:5064608)

pille.kalda@tarbijakaitseamet.ee